

GOD

20 juli 1973

Goedenavond, vrienden.

U denkt er wel aan, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Volgens programma behandelen wij vanavond een geestelijk onderwerp. Ik wil daaraan toevoegen, dat de eerstvolgende avond, die in augustus plaats vindt, een actueel onderwerp op het programma heeft. Wij zouden dan met u willen spreken over de besluiten van de Witte Broederschap.

Ons onderwerp voor heden is:

GOD

Wanneer wij aan geestelijk werk doen, wanneer wij filosoferen over wat er buiten de mens bestaat, zo worden wij steeds weer geconfronteerd met God, met het grote onbekende. Er zijn natuurlijk vele mogelijkheden om voor jezelf hierover iets te zeggen. Maar ik kan natuurlijk nooit spreken voor een ander. Want de werkelijkheid is zo omvattend, dat het eenvoudig niet mogelijk is te zeggen: "Zo is God", of "Zo is Hij niet". Het enige, wat je kunt zeggen is: Voor mij bestaat er een goddelijke werkelijkheid en daarin beleef ik de kracht, die ik God noem, op deze of gene wijze.

Hoe ik deze kracht beleef? Ik zou zeggen in de eerste plaats wel als een ontstellende rust. Het lijkt wel of je in een toestand komt te verkeren, waarin alle beweging en alle strijd en problemen eenvoudig niet meer bestaan. Ik voel mij dan zo ongeveer als een stadsmens, die in het verre binnenland van een streek als Alaska komt te staan, waar geen mens, geen auto, geen vliegtuig zelfs te horen is. Ik vraag mij dan af: Wat ben ik? En ik weet het dan eigenlijk niet meer zo precies. Je weet dan niet meer, wat je zelf bent, omdat opeens alles voor jou een gelijke rol speelt. Een collega van mij zei tot mij eens: Mijn ontmoetingen met de oneindigheid zijn voor mij als het ademen door de bladeren van een boom, het lopen door het veld met een haas, het brullen van de honger met een leeuw, die juist op jacht gaat. Al die dingen tezamen ben ik dan, zoals ik alle geuren ben die op de avondwind drijven. Je ziet dan alles van zoveel kanten tegelijk, dat je niet anders meer kunt doen dan stil zijn en je verwonderen. Zo spreekt hij. Ik kan niet zo netjes als hij omschrijven wat ik op dergelijke ogenblikken beleef, denk en ben. Maar... in zijn omschrijving steekt toch iets, wat ik herken.

Het leven zelf is voor ons altijd een reeks van problemen. Het leven, tot in de hoogste sferen toe, naar ik meen, is steeds weer een kwestie van bereiken, teleurgesteld zijn en verder zoeken om dat toch weer te bereiken. Nu wil ik niet beweren dat een teleurstelling als vorm van leed nog bestaat in hogere sferen. Maar er is wel degelijk sprake van een gevoel van onbevredigd zijn. Je had het a.h.w. anders gedacht, het zou anders moeten zijn. En in het gehele leven lijkt het of wij als een duikelaartje zoeken naar evenwicht. Dan komen wij in die werkelijkheid - of hoe je het noemen wilt - geconfronteerd met een schijntje van datgene wat wij God noemen en eindelijk staan wij stil. Wij leven nog wel, maar wij hoeven dan niet meer naar een evenwicht te zoeken. Wat een gevoel van oneindige rust en stilte teweegbrengt.

Elke mens die op aarde leeft, zal het begrip God op een eigen wijze voor zich vertalen. Wat duidelijk is. De een stelt bijvoorbeeld: God is, want ik roep tot Hem en Hij antwoordt mij. Wat mij goed is. Toch hoor ik dan wel eens het een en ander over de antwoorden die men ontvangen denkt te hebben en vraag mij dan af, of God dit werkelijk gezegd en zo bedoeld heeft. Iemand vertelde mij in de sfeer dat hij - hij leefde nog op aarde in de stof - aan God had gevraagd, of hij nog lang in de stof moest lijden. Volgens hem heeft God hem toen gezegd: Heb maar geduld. Waarop ik dacht: dat had ik je ook kunnen zeggen, daarvoor hoef je nu werkelijk niet tot de hoogste machten te gaan. Misschien denk ik wat te eenvoudig hierover, maar dat heb ik dan met vele mensen gemeen.

Een gelovige bad tot God om hem te helpen in zijn financiële moeilijkheden. Later beweerde hij dat hij toen inderdaad wel wat had gekregen, maar kennelijk had de Heer zich toch wel ergens vergist, want hij had veel meer nodig en had daarom ook gevraagd. Wat volgens mij nog simpeler gedacht is. Maar voor bepaalde mensen is een dergelijke denkwijze kennelijk normaal. Ik voor mij geloof dat je God meer moet zien als een energie en bouw daarop mijn voorstellingen. Benjamin Franklin heeft vroeger de bliksem opgevangen middels een vlieger en bereikte zo dat er bij hem elektriciteit ontstond. In mijn tijd kreeg je elektriciteit middels flessen met zuren en platen zink erin. Het ging er ons om een hoeveelheid elektriciteit te ervaren. Nu stel ik, dat wij de kracht van God overal kunnen vinden, wanneer wij maar het hogere opzoeken. Maar dan is die kracht wel erg ontzagwekkend en vaak weinig bruikbaar voor ons. Het is zoals bij de vlieger van Franklin: hoge spanning, gering ampère en de kans op een heel behoorlijke opduvel, wanneer je de vlieger zou vasthouden.

Wanneer wij proberen de hoogste krachten van God naar ons toe te halen, spelen wij volgens mij met ons leven, ons besef, ons verstand. Maar wij kunnen in onszelf iets voortbrengen op ons eigen peil. Dit doet mij denken aan de flessenbatterijen, omdat wij dan, door het juist combineren van bepaalde facetten van onze eigen persoonlijkheid, dezelfde kracht kunnen manifesteren, maar nu zo, dat zij voor onszelf aanvaardbaar en hanteerbaar is. Voor mij is het geen verschil, of je nu met de bliksem te maken hebt, of met de kracht in de batterij, omdat dezen in wezen dermate gelijk zijn, dat alle verschillen buiten mijn begripsvermogen vallen.

Zo is het met de goddelijke krachten ook: wanneer ik in mijzelf een juiste instelling bereik, zo is er voor mij een gelijke stilte, een gelijk grote rust en een weten van alle dingen dat het verschil met een hoger beleven er alleen een is van intensiteit. En met deze innerlijke kracht kan ik werken, terwijl ik de hoge kracht niet eens goed kan verdragen en dreig daarin mijzelf en alle besef van mijn wereld geheel te verliezen. Ik redeneer nu: ik ben voor die hoogste krachten nog niet rijp en moet dus nog wachten, voor ik hiermee bewust kan werken, maar met mijn ingebouwde batterijen kom ik ook nog een heel eind weg. Volgens mij zou dit ook het standpunt van de mens moeten zijn: Je kunt nu wel gaan zoeken naar de allerhoogste kracht en daarvoor alles terzijde stellen, maar het blijft volgens mij de vraag of je, zo je die kracht al vindt, deze kunt verdragen en daarmee zult kunnen werken. Volgens mij is dit laatste in ieder geval niet mogelijk. Zou u er anders over denken, dan kan ik u alleen maar alle sterkte toewensen in de zekerheid dat u die dan ook hard nodig zult hebben. Wanneer wij in onszelf echter de juiste elementen van ons gekende wezen weten te combineren, zo treedt er ook binnen ons iets naar voren, dat wij God heten.

Wat is hierbij het wonderlijke? De elementen die wij voor een dergelijk beleven van node hebben, dragen wij altijd met ons. Wij hoeven daarvoor dus niet eerst eens iets bijzonders tot stand te brengen, maar dienen alleen de waarden die reeds in ons bestaan, opnieuw en harmonisch te combineren. In de eerste plaats is het noodzakelijk dat het Ik-begrip hierbij een rol speelt. Dit is voor ons de positieve pool en zal als brandpunt van alle krachten dienen. Daarnaast hebben wij een begrip of geloof nodig omtrent de zinrijkheid van ons eigen bestaan. Dit vormt dan a.h.w. de negatieve pool. Dan hebben wij een vi-electricum nodig. Dit is de wil, om alles wat in ons bestaat, ook waar te maken buiten onszelf en zo deel te hebben aan het geheel. Zijn deze waarden in het Ik geheel beleefd, dan begint er in ons een energie te ontstaan die je bewust kunt aftappen. Daar kun je dan allerhande dingen mee doen, zoals het genezen van anderen, het uitzenden van je gedachten en daarop antwoord ontvangen. Je ervaart dit dan als geheel normaal.

Mogelijk zeggen wij dan niet tot onszelf, dat dit God is, maar volgens mij is deze kracht geheel identiek met God, alleen gebruiken wij zijn wezen en kracht nu volgens ons eigen begrip en besef, zodat voor ons Zijn Wezen a.h.w. beperkt kenbaar wordt. Zoek je naar het belangrijkste, waarin God kenbaar kan zijn, zo zoek je naar de essentie van je leven. Deze kun je alleen vinden wanneer er aan het bestaan geen limiteringen in tijd verbonden zijn. De essentie van het leven kan voor mij dus alleen in eeuwigheid kenbaar zijn.

Zoek ik daar dan ontmoet ik de wetmatigheid die alle dingen beheerst en die ik vanuit mijn bewustzijn dan werkelijkheid en God tegelijk noem.

Vandaar, dat ik met dit alles een voor mijzelf belangrijk onderwerp heb aangesneden. Niet dat ik het iemand kwalijk zal nemen, wanneer hij of zij dit onderwerp minder interessant vindt overigens, want wij beleven en zien allen de waarde van het leven toch weer enigszins anders. Trouwens, onze inzichten en belangstelling veranderen steeds, omdat wijzelf in ontwikkeling zijn. Ik heb in mijn bestaan al heel wat veranderingen doorgemaakt. Vroeger was voor mij God iets dat erg geschikt leek als broodwinning voor dominees, maar waar je je zo weinig mogelijk van aan diende te trekken. Was het er werkelijk wel: dan hoopte je er het beste maar van. Daarna werd God voor mij een kracht die je ergens in jezelf voelde, maar waarbij je niet precies kon begrijpen vanwaar zij kwam en hoe zij werkte, ofschoon je er wel iets mee kon doen. Op het ogenblik is God voor mij eerder een wereld die ik in mijzelf schijn te dragen en die ik toch buiten mij als bestaand erken. Wat een wat wonderlijke situatie lijkt. Maar ik meen dat ik wel weer verder zal groeien en op de een of andere wijze bewuster zal worden.

Voor u zal dit volgens mij ook gelden. Daarom lijkt het mij mogelijk ook tegen een mens iets te zeggen omtrent die innerlijke werkelijkheid, al blijft het gevaar natuurlijk groot dat het ontaardt in een preek. Laat mij het zo eenvoudig mogelijk proberen te stellen en allereerst zeggen: Wanneer je gelooft dat er een hoogste kracht bestaat die alles geschapen heeft, heeft ook alles zin, zelfs je eigen bestaan. Dientengevolge dien je vertrouwen te hebben in jezelf en je mogelijkheid iets te zijn. Je zult nooit werkelijk overtuigd, overbodig zijn, je zult nooit werkelijk en geheel zinloos verder leven. Er is altijd een betekenis. Vertrouw daar dan in. Een mens, die niet vertrouwt in de zin van zijn bestaan, zal nimmer zijn God vinden en nimmer zijn leven en alle krachten daarin bewust en nuttig kunnen gebruiken.

Om een tweede punt te stellen: Wanneer ik in mijzelf vertrouwen heb, zo weet ik toch wel dat er buiten mij nog meer moet zijn. Indien ik dit vertrouwen in mijzelf en de zinrijkheid van mijn bestaan dermate kan uitbreiden, dat ik erken, dat alles buiten mij direct met mij in verbinding staat, dan kan ik alle krachten die ik maar in mijzelf vermoed, ook vanuit mijzelf richten op alles wat buiten mij bestaat en daarmee iets daarin tot stand brengen. Ik ben niet hulpeloos, want ik beschik als mens en als geest over een oneindig krachtreservoir, waaruit ik voortdurend kan blijven putten tot op het ogenblik dat ik zelf - meestal om de een of andere psychische reden - niet meer in staat ben deze krachten en al deze waarden buiten mij in mijzelf verder te aanvaarden. Wanneer ik zeg dat ik zwak ben, ben ik werkelijk zwak. Maar indien ik stel dat ik zelf zwak ben, maar dat de kracht mij voort zal helpen, zo ben ik sterk door deze kracht. Het zal voor menigeen onder u een interessante proef kunnen zijn: Hoe vaak sta je niet in een situatie, waarin je niet meer weet, hoe het verder moet gaan en je jezelf te zwak en machteloos voelt - of te ziek, te oud enz. - om te reageren. Zeg in dergelijke gevallen eens tot jezelf: Wat ik hier zie, kan voor mijzelf wel waar zijn, maar er is in mij een kracht die alles wat ik tekortkom, zal kunnen compenseren. Probeer dan onder beroep op die kracht eens te doen wat je zelf niet meent te kunnen volbrengen. Volgens mij zult u dan tot vele wonderlijke ervaringen en oplossingen komen, zodat uw problemen opgelost kunnen worden en uw prestaties op een wonderlijke wijze omhoog zullen gaan.

Wanneer je als mens in jezelf zoekt naar de werkelijkheid loop je gemeenlijk door een aardige warboel heen. Hebt u uzelf wel eens innerlijk gezien?

Reactie: Je komt niet ver.

Antwoord: Dat komt dan doordat je te veel op de rommel let. Wanneer je als mens in jezelf doordringt en zegt, dat je God wilt ontmoeten, loop je intern tegen een zodanige opeenstapeling van antiek aan - of bij moderne mensen een opeenstapeling van progressieve vergissingen - dat je je afvraagt hoe je daar ooit doorheen zult komen en probeert de zaak eerst eens op orde te brengen. Waarmee je dan volgens mij een fout maakt, die je het voortgaan en bereiken belet. Wat voor u een warboel is, is voor God nog altijd wel een systeem. Anders zou het niet kunnen bestaan.

Waarom zouden wij dan een systeem van het goddelijke dan eerst op punt en orde gaan stellen, zoals wij dit aanvaardbaar en netjes vinden? Als God dit nodig vindt, gebeurt dat toch wel. Laat ons dus rustig verder gaan en ons daarvan niets aantrekken. Een collega van mij heeft het eens gezegd, toen hij hierover sprak: Wanneer je als mens in je innerlijk doordringt, kom je terecht in een jungle vol verscheurende dieren. Wat volgens mij in ieder geval een bewijs van zelfkennis was. Maar ik vraag mij maar af, waarom je eerst eens innerlijk gevaren moet gaan trotseren wanneer dit niet noodzakelijk is. Ga geen aapjes kijken in de innerlijke dierentuin, maar ga eenvoudig verder naar je doel.

Voor mij is het in jezelf zoeken naar hogere waarden iets als het verhaal van Djuar en de rode vissen. In dit verhaal uit de 1001 nacht komt de held in een kasteel, waar hij iets moet bereiken. De raad, die men hem geeft voor deze tocht, luidt: let op niets wat komt op je weg. Het eerste vertrek lijkt wel de goudkluis van de Nederlandse bank, de tweede kamer is voller dan de beste juwelierswinkel die hij ooit gezien heeft. Even later komt hij in een vertrek waar verleidelijk levende juwelen van de andere kunne zijn uitgestald. Maar de held loopt verder, trekt zich van dit alles niets aan. Dan komt hij in een soort familieclub terecht, waar zijn moeder hem vraagt om haar te redden, terwijl zijn zuster op het punt staat onvrijwillig de gevaren van het moederschap te riskeren. Maar ook nu mag hij niet terzijde kijken of iets doen. Hij moet eenvoudig voortgaan. U lacht? Het zijn nu eenmaal sprookjes voor volwassenen en ik meende dat ook u daaronder mag worden gerekend. Ik formuleer trouwens zeer decent. Waar het mij om gaat: wanneer wij in ons innerlijk doordringen, mogen wij niet letten op alles wat wij in onszelf aantreffen aan problemen, glorieuze ideeën, of iets moois, wat wij ook nog zouden kunnen zijn. Wij moeten dan alleen maar letten op de kracht die in ons leeft. Dan kunnen wij verder komen. De mens die in zich naar de hoogste waarden zoekt, mag niets anders dan deze hoogste waarden nastreven, mag nergens op letten en zich met niets anders bezighouden buiten dit ene, dat voor hem het hoogste is.

Dan zal de mens inderdaad bereiken, en op grond van deze bereiking kan hij dan later nog eventueel nemen wat hij wil uit de mogelijkheden en restanten van het verleden in zich, die hij dan veel duidelijker zal kunnen zien en in hun werkelijke betekenis beseffen. Wat een mooie raad is, die het bovendien nog doet. Want ik heb heel wat mensen gekend die op weg waren naar God, maar onderweg zijn vastgelopen op hun psychologische moeilijkheden en de freudiaanse symboliek. Ik heb overigens niets tegen Freud, maar ben van mening dat je, wanneer je te veel alles wilt verklaren, uiteindelijk juist niets verklaart. Ook voor bepaalde mensen in de politiek zou het goed zijn dit te beseffen. Want wanneer je te veel wilt verklaren en zo jezelf of anderen hoopt te overtuigen, verklaar je uiteindelijk niets. Dat geldt voor u zowel innerlijk, als wanneer u naar buiten toe werkt. Maar wanneer je in jezelf een geloof kent, een kracht kent, waarin je gelooft en die vanuit jezelf openbaart, zo hoeft je dit niet te verklaren. Dan moet je alleen maar duidelijk maken aan jezelf en de gehele wereld, wat je wel en wat je uitdrukkelijk niet wil. Zet daarvoor dan al het andere voorlopig aan de kant en je zult zien, dat je kunt bereiken.

Besef dat je, wanneer je je als mens bezighoudt met een hoog probleem als het wezen van God, je tot een menselijke voorstelling komt. Dan is je God mogelijk iemand, die een balans act uithaalt boven op een Jacobsladder, waar hij een barkruk op heeft gezet als troon. Wanneer je als mens in staat zou zijn tot bij hem te stijgen en hem aan te raken, zou hij nog naar beneden vallen ook. Wij maken van God al te vaak iets, wat te ver weg is of, in andere gevallen iets, wat te dichtbij is. Maar altijd is God voor ons iets wat geen deel van onszelf is. U kent misschien dat vrome plaatje, getekend naar ik meen in 1906, dat de eeuwige leidsman voorstelt. Daarop staat een heel oud vrouwtje, een soort Kniertje zonder pannetje, dat door de sneeuw loopt te sjokken. Naast haar gaat, nevelig, stralend, maar toch nog met een kruis op zijn schouders, Jezus, die een hand op haar schouder legt. Erg vroom en erg mooi natuurlijk. Maar ik zou mij voor kunnen stellen dat het oude wijfje, wanneer zij zich van dit alles bewust zou zijn, zich terzijde zou wenden en zou zeggen: "Kom, jonge man, gooi dat ding nu eens neer en draag mij liever een eindje, want de sneeuw is zo koud aan mijn oude knoken."

Aan een dergelijke voorstelling hebben wij volgens mij ook niet veel. God gaat naast ons. Zeg hem dan maar eens iets. Je krijgt geen antwoord. Stel je echter: God leeft ook in mij, dan ligt de zaak anders. Dan zeg je: in mij zal het kunnen veranderen. Daarom zeg ik, in vol vertrouwen op de hoogste kracht die ik in mij draag: dit probleem moet opgelost worden. Daarna zal ik rustig verder gaan en komt de oplossing automatisch. Dit is waar, ook al is die oplossing zelden, zoals je die het liefste zou willen hebben. Indien je alles kwijt bent en ver van huis, zou je tot God kunnen zeggen: Heer, geef mij voldoende geld, want ik wil naar huis toe. Je verwacht mogelijk een taxi te kunnen nemen op rekening van de Heer. Maar terwijl je loopt te wachten, vind je op de grond een muntje, dat net genoeg is om naar huis te bellen en iemand te vragen je te komen ophalen. Wat mogelijk pijnlijk is, en niet zoals je dit het liefste op zou lossen, maar je komt er ook en hebt zo je antwoord inderdaad gekregen.

Waarmee ik maar wil illustreren dat de voorstelling van een God die naast je gaat, volgens mij ondeugdelijk is. Want een dergelijke God zou je moeten kunnen benaderen en dit blijkt steeds weer onmogelijk. Indien er al een God naast je gaat, maakt dit geen enkel verschil uit, daar Hij niets van zich laat bemerken en geen antwoord geeft op je vragen. Kortom: indien er een God buiten je zou bestaan en niet in je, zou het mogelijk moeten zijn om een antwoord van buitenaf een antwoord op je vragen te krijgen op een duidelijke en overtuigende wijze. En dat komt zelden of nooit voor, ondanks alle predikanten die beweren dat God hen heeft gezegd waarover zij moeten preken. Bovendien, wanneer je die preken dan hoort, is dit geen werk van God, dat blijkt wel duidelijk. Daarom stel ik: mijn enige band met de werkelijkheid is datgene wat in mijzelf bestaat. Of ik dit nu beredeneer of niet, is verder niet belangrijk.

Ik wil nog iemand citeren, die u kent als het pastoortje. Op aarde was hij een goede herder die in zijn jeugd ook theologie gestudeerd had. Hem heb ik eens gevraagd dit in verband met een bepaalde Nederlandse bisschop en diens beleid, waarover men mij vragen had gesteld, hoe hij de ontwikkelingen daarbij zag. Zijn antwoord luidde: Deze jongen is voor God verknoeid, want hij heeft theologie gestudeerd en is daar niet overheen gekomen. Waarmee ik niets wil zeggen ten nadele van de theologie. Maar dit is dan toch het oordeel van iemand die in zich de goedheid kent, in zich de rust en de stilte heeft weten te vinden, de grote liefde voor al het bestaande ook, die vanuit mijn standpunt gezien toch wel heel erg lijkt op een bewust beleven van het goddelijke. Wanneer deze het zegt, zo zegt hij dit naar ik meen vooral, omdat je van God geen systeem kunt maken. God is geen geloofsartikel, maar een werkelijkheid die je wel beleeft, of nog niet kunt beleven. Basta. De werken van God zijn geen dingen die in een ver verleden zijn opgesomd door iemand die wij dan maar moeten geloven, want voor ons zijn de ware werken van God de krachten die in ons eigen leven spelen, die vanuit ons ik ook in de wereld, die wij kennen, werkzaam kunnen zijn. Daarvoor hoeven wij dan geen geloofsartikelen te ondertekenen. Het is voldoende dat wij deze krachten in ons wezen alleen maar aanvaarden.

Wanneer je hoort hoeveel onfeilbare en enige systemen om tot God te komen er in de wereld bestaan, ril je daar gewoonweg van. Er zijn systemen waardoor je middels bepaalde oefeningen zou kunnen komen tot een innerlijke rust, in welke innerlijke rust je dan weer het hogere bewustzijn gewaar zou worden. Over hetgeen de omgeving in dergelijke gevallen moet ondergaan voor je die rust uiteindelijk bereikt hebt, spreekt men toch liever niet en toch is dat nog erger dan het gedrag van een zware roker, die opeens besluit zich het roken te gaan ontnemen.

Volgens een ander systeem is God een abstractie, een soort teken, dat hoog boven in het niets geschreven staat. Waarop men beweert dat wij dit teken zullen leren zien en lezen, wanneer wij maar trouw betalen en alle leeslessen volgen, waardoor de groep ons leert de waarden van het leven te beseffen en te ontrafelen. Volgens mij kun je over het leven en de verschijnselen daarin theoretiseren zoveel je wilt, zonder dat dit je noodzakelijkerwijze dichter tot God brengt, of je zelfs iets van zijn kracht en wezen laat beseffen. Ik geloof trouwens niet dat je God dient te ontraadselen, dat je in God moet leren lezen. Ik meende dat je gewoon een hogere kracht in jezelf zou moeten beleven en daarmee dan iets zou moeten doen om verder te komen.

Laat mij het nog eens eenvoudig stellen: Op het ogenblik dat iemand met een grote rite, het opzwepen van een volksmenigte en vele getuigenissen, die vaak op hysterie berusten, enkele mensen uit duizenden aanwezigen weet te genezen, zo is dit voor mij geen wonder, maar een resultaat van massasuggestie. Indien een gewoon mens in zich denkt: mogelijk kan ik die ander helpen en zoiets doet, waardoor die ander beter wordt op niet stoffelijk te verklaren wijze, dan meen ik echter: Hier is God aan het werk, hier gebeurt een wonder.

Overigens hoor je vaak zeggen dat wonderen en mirakelen uit de tijd zijn en nu niet meer bestaan. En heeft men toch iets dergelijks van node als getuigenis, dan wijst men u bv. op de schoonheid van een zonsopgang. Waarop ik persoonlijk indien ik mens was, waarschijnlijk zo reageren: Wat wonder. Wil je nu, dat ik vroeg opsta en iets als een wonder ga beschouwen dat 365 keer per jaar gebeurt? Mij spreekt dat niet aan. Maar als je een probleem hebt en in jezelf zegt: hiervoor moet ik een oplossing vinden, je richt je tot God, mogelijk zonder er verder over na te denken, en na enige tijd ontstaat in jou als uitgewerkt door een computer het juiste antwoord uit de vele mogelijkheden die je zou kunnen kiezen, dan is dit voor mij een wonder.

In vele gevallen weet je niet eens waarom je iets op een bepaalde wijze benadert, maar je doet het, omdat je het gevoel hebt dat het zo goed is. En inderdaad komt alles in orde, tegen alle logica en alle verwachtingen in. Dan zeg ik: hier gebeurde weer een wonder. Wanneer een mens grote noden kent en innerlijk vertrouwt, krijgt hij uiteindelijk wat voor hem werkelijk nodig is. Dat is gemeenlijk minder, dan wat men verlangde, want God is geen sociale dienst die rekening houdt met uw pretenties. Maar je krijgt alles, wat je nodig hebt om als een bewust mens te leven en te sterven. Dat is dan voor mij steeds weer een wonder.

Er gebeuren mirakelen genoeg, zelfs in de natuur. Er zijn steeds weer tekenen die je, wanneer je er maar voor openstaat, zeggen wat er onvermijdelijk gaat gebeuren. Ik zie bv. tekenen dat over ongeveer een week opeens oorlogsgevaar dreigt. Er is gewapende actie in het Midden-Oosten en ongeveer een week later zult u ook in de kranten kunnen lezen, dat het in dezelfde tijd niet bepaald boterde tussen Rusland en China en dat ook hier bepaalde conflicten waren, waarin wapens of geweld een rol speelden. Dat mensen vechten is natuurlijk op zich geen wonder. Wanneer zij ondanks alles niet naar geweld zouden grijpen, zou dit voor mij eerder een wonder mogen heten. Maar dat je dit gewoon in de natuur af kunt lezen, dat het wel lijkt of zelfs de wind en de wolken deze dingen neerschrijven, zo is dit voor mij een mirakel, de uitdrukking van een eenheid, die door mens en geest nog te weinig wordt beseft. Steeds weer blijken er samenhangen te bestaan die verder reiken dan een mens redelijk kan verklaren of begrijpen. Voor mij zijn juist deze dingen een bewijs voor het aanwezig zijn van God en een aansporing in mijzelf de kracht te vinden, waardoor ik niet slechts de tekenen kan lezen, maar ook in werkelijke harmonie met het Al kan komen en zo deel worden van alle dingen.

Voor mij is God voorlopig vooral een samenhang en een werking, die verder gaat dan ik kan begrijpen en die in mij dan toch stilte, vrede, een soort licht is. Wij dromen. Wij weten misschien niet eens of wij dromen, dan wel in een werkelijkheid leven. Er gebeuren de vreemdste dingen. Dan opeens, beginnen wij bang te worden en murmelen voor onszelf dat ene woord. Opeens is het, of de 10 miljard cellen in onze hersenen zeggen: he, stop, een ander patroon. De droom verandert, je voelt weer vrede, je kunt weer ademen. Dat zijn voor mij wonderen. Voor u misschien nog niet. Maar eerst, wanneer je je lichaam enige tijd kwijt bent, beseft je goed hoe complex dit als geheel was. Dan begrijp je, hoe wonderlijk veel er is van hetgeen zich in dit lichaam zelf afspeelt.

Ik weet niet of je God op een bepaalde plaats kunt vinden. Mensen zullen vaak zeggen dat zij God op een bepaalde plek plegen te vinden. Maar ik denk dat dit een persoonlijke zaak is, want de ene mens voelt zich met God verbonden op het ogenblik dat hij alleen in de vrije natuur staat, terwijl de ander dit alleen voelen kan, wanneer hij in een kerk staat en de derde zoiets alleen bereikt, wanneer hij in een heel stil kamertje voor zich heen mediteert. Is God op die plaatsen? Neen. Maar in die plaatsen en alles wat daarmee voor ons verbonden is, ligt iets, waardoor wijzelf meer harmonisch kunnen worden met het Hogere.

Dan kunnen wij nog enkele eenvoudige regels stellen:

God beleven betekent niet vroom zijn, maar afgestemd zijn op waarden die wij mogelijk niet eens kennen, maar die wij in onszelf kunnen beleven en die daardoor ook door ons een werking mogelijk maken.

Verder stel ik: Goddelijke kracht is alle kracht die er bestaat. Maar zij wordt voor ons eerst kenbaar op het ogenblik dat wij over een deel van die kracht kunnen beschikken op een wijze die wij niet verwachtten.

Iedereen die probeert God een naam te geven, ontduikt de werkelijkheid. Want eenieder vindt God in de werkelijke naam die hijzelf - de mens - draagt, omdat dit voor het individu de enige werkelijkheid is, waarin God benaderd kan worden.

De wezenlijke eigenschappen van mens en geest zijn m.i. vooral hun vermogen tot het uitwisselen van gedachten. Wanneer een mens met een mens praat, vertellen zij elkaar dingen, en hierdoor wordt elk van hen wat rijker, ook al kun je niet stellen dat zij elkaar begrijpen. Door elkaars invloed gaan zij echter anders denken, er wordt iets aan hun persoonlijke inhoud veranderd of toegevoegd. Wanneer geesten met elkaar spreken, nemen ook zij zelden de gehele inhoud van een ander over. Maar ook hier kom je tot een ander denken, je krijgt een nieuwe bewustzijnsinhoud. Dat lijkt mij de eigenschap te zijn die het dichtste nadert tot de oerkracht, die wij vaak het goddelijke of God noemen.

Wanneer je spreekt tot God, hoe dan ook, wordt iets van die kracht in jezelf kenbaar gemaakt. Je verandert een klein beetje. Ik meen dat de overeenkomst tussen de menselijke communicatie en de communicatie tussen de mens en het allerhoogste duidelijk maakt, dat voor ons de beleving van God een kwestie van communicatie blijft. Wanneer mensen met elkaar spreken, kunnen zij elkaar nieuwe denkbeelden bijbrengen. Maar gebeurt dit vaak? Neen, want in de meeste gevallen zoekt men in hetgeen een ander betoogt datgene te begrijpen, wat men zelf reeds dacht te weten. Wanneer wij tot God gaan en met Hem willen spreken, zo verwachten wij niet de inhoud van God in ons te ontvangen, maar verwachten wij van God een bevestiging, van hetgeen wij reeds menen te weten. Dat zou wel eens de reden kunnen zijn, dat volgens zoveel mensen God zo weinig te zeggen heeft. Hopelijk kunt u ook deze gedachtegang volgen.

Nog één punt en ik zal u vragen of u commentaar hebt. Maar eerst dit: Alle mensen die luidkeels tot God roepen, doen dit, omdat zij bang zijn te verstaan wat zij in zichzelf dragen. Maar al degenen die in zich God aanvaarden, zullen meer van zijn wezen erkennen en tot uiting brengen dan degenen die dag in dag uit zijn Heilige Naam uitschreeuwen tegen de mensen. Waar u ook maar eens over na moet denken. En nu u.

Vraag: Zit er waarheid in Spinoza's gezegde: Wij zijn in God en door God?

Antwoord: Het is een persoonlijke kwestie. Ik voor mij zou zeggen: Wij zijn deel van de totaliteit, de totaliteit is God, dus wij zijn in God. Onze verschijningsvorm, onze mogelijkheden, onze bewustwording en ons lot worden bepaald door de mogelijkheden van die totaliteit. Dus zijn wij ook door en uit God. Op deze wijze geïnterpreteerd acht ik dus het gezegde geheel juist. Maar nu u citeert, wil ik dit ook doen en wel uit het werk van Douwes Dekker – Multatuli -: Bedenk wel, niets is geheel waar, zelfs dit niet. Naar ik meen is dit op de spreuk evenzeer van toepassing, als op alles wat ik gezegd heb. Want de waarheid zou de totaliteit omvatten en deze kennen wij niet, omdat wij nog niet bewust als deel van die totaliteit leven en daarin zijn opgegaan.

Vraag: Wat is werkelijkheid, want u spreekt zo vaak over werkelijkheid, goddelijke werkelijkheid enz.

Antwoord: Werkelijkheid is datgene wat wij beleven als een voor ons reëel zijnde wereld, toestand, of waarde. Want werkelijkheid wordt door en voor ons steeds bepaald in voor ons, in ons bekende relaties tot datgene wat wij buiten ons erkennen of postuleren.

Kort gezegd: werkelijkheid is voor ons alles wat wij denken en waarvoor wij buiten ons een antwoord menen te vinden. Als u denkt dat u kiespijn hebt, zwelt uw kaak na enige tijd en hebt u werkelijk deze pijn. Waarbij de vraag rijst, wat eerst is, de gedachte of het feit. Het blijkt dat zij voor ons in bepaalde gevallen beiden eerst kunnen zijn. Maar om pijn te ervaren is het eerst nodig te komen tot een bepaalde disharmonie, die zich dan weerspiegelt in het voertuig, dat je als 'ik' beschouwt en daarbij afwijkt van hetgeen je zelf als de normale toestand van dit voertuig beschouwt. Zodra je in jezelf een perfecte harmonie hebt bereikt, kun je geen pijn meer hebben.

Reactie: Ik meen dat God de enige werkelijkheid is.

Antwoord: Waarschijnlijk waar. Maar omdat wij hem niet kennen, kunnen wij dit niet absoluut zeggen. Voor ons geldt bij de bepaling van werkelijkheid nog steeds datgene wat voor ons als werkelijkheid beleefbaar is. Vergeet niet, dat werkelijkheid een woord is, dat door ons gebruikt wordt om een toestand aan te duiden die voor ons optreedt in een bepaalde fase van ons bestaan.

Vraag: Dus subjectieve werkelijkheid?

Antwoord: Zover ons besef reikt, is alle werkelijkheid fictief. Men kan zeggen dat ons bestaan alleen objectief kan zijn als deel van God. Maar ik vrees dat wij de zaken dan nodeloos ingewikkeld maken. Indien u zegt, dat alles subjectief is, zo antwoord ik, dat een mens met een leeg gevoel in zijn subjectieve maag daarin dan een eveneens subjectieve biefstuk gaat stoppen, waardoor men zich, hoe subjectief dan ook, toch werkelijk verzadigd voelt. Ons leven is voor ons de enige werkelijkheid waarvan wij uit kunnen gaan. Laat ons ons daarbij dan maar houden. Want voor ons en zover wij daarbij betrokken zijn is dit de werkelijkheid. Wijzigt zij ons, dan zullen wij in een andere werkelijkheid verder leven. Maar voorlopig heb je daarmee niets te maken, want je zult eerst vandaag verder moeten leven met de werkelijkheid van vandaag. Want alles, wat wij gaan veronderstellen als mogelijke werkelijkheid kan wel waar zijn, maar in feite weten wij er niets van. God is de enige werkelijkheid? Mij goed.

Maar dan voeg ik daaraan toe, dat voor ons de enige werkelijkheid bestaat uit datgene wat beleefbaar en denkbaar is, terwijl het een reactie mogelijk maakt t.a.v. iets wat buiten ons bestaat - ook wanneer de beleving in feite in ons plaats vindt. Daar zitten wij nu eenmaal mee. Wanneer u stelt dat alles subjectief is, komt u als vanzelf tot de vraag of en zo ja, hoe het komt dat wij allen in dezelfde wereld leven. De volgende vraag luidt dan: ben ik misschien het enige, wat leeft in een gedroomde wereld? Is mijn hele sfeer niets anders dan een droom die ik vanuit mijzelf opbreng, zonder dat er iets van bestaat? Besta ik wel, of word ik door een ander gedroomd? Met dergelijke vragen neem je volgens mij elke mogelijke maatstaf van beseffen en leven weg. Daarom kun je dat beter maar niet doen. Wat ik niet weet en werkelijk nu ook niet weten kan, zet ik eenvoudig zolang in de kast en haal het eerst tevoorschijn wanneer ik merk dat ik in staat ben er iets over te leren.

Reactie: Wat u zegt is heel logisch, maar wanneer je gaat denken treed je uit die logica en kom je in een andere sfeer terecht.

Antwoord: Indien ik u mag corrigeren? Wanneer u abstract wilt gaan denken, zo kunt u dit als mens slechts doen door u volledig te baseren op een logica, daar dit de enige levens- en werkelijkheidswetmatigheid is die u kunt hanteren om tot erkennen te komen, wanneer u buiten uw normale levensomstandigheden wilt treden. Uw gevoelswaarden dient u dan juist achter te laten. Wanneer je je baseert op gevoelswaarden, treed je juist binnen in een eigen werkelijkheid en kom je tot interpretaties van de bestaande werkelijkheid. Mogelijk zegt u: dat wil ik dan uitdrukken in abstracte denkwijzen. Maar komt u daarmee verder? U blijft toch, wat u bent, en uw uitdrukking voor de innerlijke beleving is uiteindelijk niets anders dan een rationalisatie van uw gevoelens in overeenstemming met uw interpretatie van de werkelijkheid, zoals u die beleeft.

Wanneer u werkt met uw gevoelens, dan moet u verder beseffen dat dezen door zovele waarden in uw eigen, door u als subjectief geziene wereld wordt beïnvloed, dat u niet meer kunt spreken over het betreden van een andere wereld of sfeer. Dan hebt u geen logica, maar dan is alles wat u denkt, doet, registreert, uiteindelijk maar een rationaliseren van hetgeen u in uzelf ervaart,

terwijl nu blijkt, dat er geen anderen zijn die deze wereld geheel met u kunnen delen. Uw rationalisatie is dan dus minder werkelijkheid dan de gevoelservaring en betekent zeker geen grotere benadering van een andere werkelijkheid. De "andere sfeer" is en blijft dan niets meer of minder dan een rationalisatie van iets, wat je op een andere wijze niet in jezelf kunt plaatsen.

Denk niet, dat ik onvriendelijk wil zijn, maar wanneer u met een dergelijk onderwerp komt, probeer ik puntjes op de i te zetten. Mogelijk is die i ook subjectief, maar dan weet ik niet meer waar ik de punt moet laten. Daarom stel ik: punt en i zijn zaken die door mij, al dan niet subjectief, als een werkelijkheid worden ervaren en met alles wat in en door mijn persoonlijkheid wordt ervaren, mijn persoonlijke werkelijkheid vormen. Het is geen absolute werkelijkheid, dat besef ik wel. Maar het is alles wat ik heb en daarom zal ik het er wel mee moeten doen. Zoals de pater sprak, die zijn pij had verloren: Leen mij dan uw nachthemd, boer, want zelfs dat is beter dan niets.

Volgens mij moet je eenvoudig zijn. God wordt vaak gemaakt tot het middelpunt van de meest ingewikkelde denkbeelden. Voor mij is het niet veel anders dan een kunstvorm. De één wil God zien als een soort Mondriaan met vele vakjes en enkele kleuren, een ander maakt er een soort Ouborg van met een lichtende verte, bijna verborgen door de sombere wolken van het heden en zo kan ik doorgaan. Mogelijk maakt een ander van God een nachtwacht van Rembrandt en beweert, dat het meest juiste beeld van God te vinden is in de kapitein. Maar wie weet, komt het hondje er heel wat dichterbij.

Je kunt niet zeggen, wat de werkelijkheid van God is. Wanneer wij zo abstract gaan denken is dit een goede oefening voor de hersenen, maar is het ook een werkelijkheidsbenadering? Voor ons kan 't hoogstens een beeld zijn, dat wij gebruiken in een harmonische, maar gevoelsmatige benadering van de werkelijkheid voor onszelf tot stand te brengen. Dus een middel om onszelf af te stemmen. Maar zelfs dan moeten wij beseffen dat een sleutel die wij hanteren om een slot open te maken, nog niet het gehele huis omvat.

Reactie: Maar zonder sleutel kom je er niet in.

Antwoord: Daarom koos ik juist dit beeld. Voor vele mensen is een sleutel nodig om verder te komen. Maar ik ken ook heel wat mensen die voortdurend met hun sleutel staan te wrikken en toch de deur niet open krijgen, omdat zij maar niet in de gaten krijgen dat die deur geheel niet op slot is. Want ook dat komt voor. Kijk dus altijd eerst of de deur wel op slot is, voor je beweert dat de sleutel niet past. Wat eenvoudig en mogelijk voor velen van u wat laag-bij-de-gronds is, maar volgens mij de werkelijkheid benadert. Laat ons de werkelijkheid waarin wij leven, dan maar aanvaarden. Wij weten niet alles, maar wij zullen toch eerst moeten werken met datgene wat wij hebben. Zodra wij dit bewust doen, bereiken wij heel wat.

Hoeveel mensen in uw werkelijkheid worden niet genezen van schijnbaar ongeneeslijke kwalen, alleen omdat iemand de moed heeft te werken met inspiratie of geestelijke krachten? Hoeveel wonderlijke problemen en raadselen worden opgelost door mensen die wetenschappelijk eigenlijk niet eens meetelden, maar die het vermogen hebben zich in te stellen, waardoor zij een synthese tot stand brengen, die voor de specialisten die naam hebben, niet bereikt kon worden? En let wel: dit was geen synthese van vele gedachten tot een imposant filosofisch bouwwerk, maar een synthese van feiten, die men nog nimmer met elkaar in verband had gebracht. Voor mij betekent dit in feite een synthese van gevoel en innerlijke kracht met het leven dat wij buiten ons kennen. Laat ons dan maar zeggen dat dit onze werkelijkheid is en dat zo onze God door ons werken kan in die werkelijkheid. Ik meen, dat wij zo eenvoudiger verder zullen komen. Ik voel nu eenmaal voor de praktijk.

Daar wij hiermee toch het einde naderen, kan ik er nog wel iets van mijzelf aan toevoegen: Wij, in de geest, hebben natuurlijk onder elkaar ook wel eens gedachtewisselingen. Ik moet zeggen dat dezen gemeenlijk veel meer humor en gevoel voor betrekkelijkheid omvatten, dan op aarde bij een benaderen van z.g. hoge onderwerpen gebruikelijk is. Wij stonden eens voor de vraag, wat de kracht nu eigenlijk is, die wordt uitgestort over de Witte Broederschap.

Een practicus onder ons reageerde: Dat is een in Licht verpakte opdracht, die je uit moet voeren. En wanneer je dat goed doet, kom je misschien eens te weten wat je in handen hebt gehad. Waarop ik dacht: Ja, dat is goed gezegd. Want al weet ik waar die kracht vandaan komt, wanneer ik er niet mee werk, bereik ik toch niets. Maar wanneer ik werk met de kracht, die tot mij komt, zal ik op de duur ook wel gaan beseffen wat die kracht is. Bovendien is het dan een werkelijk weten, geen vage theorie waarmee ik altijd nog hulpeloos blijf zweven binnen een z.g. werkelijkheid. Door mijn daden heb ik dan een contact met de absolute werkelijkheid opgebouwd, waardoor alle werelden voor mij in de praktijk samensmelten tot één geheel. Mijn beheersen van die werelden of enigen daarvan maakt het mij dan mogelijk een totaliteit te aanvaarden die ik mogelijk reeds eerder heb gesteld, maar die ik toch nooit als werkelijkheid zal kunnen beleven en aanvaarden, voor ik de beheersing en het inzicht verworven heb, waardoor ik ook in een eigen kleine wereld en eigen daden die totaliteit als waarheid kan beleven.

Wat een toegift was. Denk niet dat ik met dit alles op iemand kritiek heb willen leveren. Ik heb eenvoudig mijn gedachten en ervaringen gesteld tegenover die van een ander. Wanneer wij zoiets doen in wederkerig begrip en de geest van verdraagzaamheid, hebben wij in wezen een stap voorwaarts gedaan. Want dan hebben wij in ieder geval begrepen dat onze eigen denkbeelden niet de enige mogelijke benadering vormen tot een bepaald iets. Wat niet wil zeggen dat wij alles voortaan opeens anders moeten gaan doen, maar wat wel wil zeggen - en hier komt de subjectiviteit om de hoek - dat onze benaderingen altijd maar betrekkelijk waar zijn. Wij beseffen dan ook, dat, zo door onze eigen wereld de betrekkelijkheid van onze voorstellingen kenbaar worden, wij er goed aan doen ons besef aan te vullen, tot op de duur tenminste van een schijn van objectiviteit in onze eigen wereld sprake kan zijn.

Daarbij wil ik het voor heden dan laten.

Goedenavond.

ESOTERIE

Goedenavond, vrienden.

Ik moet weer eens een keer esoterisch doen. Ik zal maar proberen aan te sluiten op het eerste onderwerp, dan weet ik tenminste zeker dat er een paar mensen zijn, die de p... in hebben.

Er was eens een mannetje, dat zei: Ik ben God. Toen ging hij kapot en stond voor Piet Snot. Want ondanks zijn geestelijke onderbouw was hij niet in God, maar alleen in Louw. Wij zijn nogal eens verwaand, weet u. Wanneer wij bezig zijn met esoterie, zo zijn wij bezig te reizen langs de innerlijke paden en dat wil dan zeggen, dat wij als een paar vrolijke padvindende opwaarts denken te gaan om de goddelijke werkelijkheid te bestuderen. Waar dan nog bij komt dat wij in feite verdwaald zijn, omdat wij niet eens weten waar wij werkelijk zijn. Mannetjes als boven omschreven lopen met een zelfgetekende landkaart door een streek die zij niet kennen en hopen ergens te komen, waarvan zij niet eens zeker zijn, dat het er is. Daar zou je wat aan moeten doen. Daarom zou ik mijn betoog in eenvoudige zinnen willen samenvatten in de hoop zo voor u enkele behartigenswaardige waarheden naar voren te kunnen brengen.

In de eerste plaats dan: Je weet niet, wat je bent. Dat is overigens een geluk, want anders zou je je misschien doodschrikken. Wel weet je, wat je voelt te moeten zijn. Houd je aan datgene wat je zo aanvoelt als juist, en je komt dichterbij de werkelijkheid dan met alle pretenties.

In de tweede plaats: een mens moet wel eens in zichzelf keren, al is het alleen maar om zo even van de onuitstaanbare buitenwereld verlost te worden. Wij dienen echter wel te begrijpen, dat dit niet het hoofddoel van ons bestaan is. Onze bewustwording is gebaseerd op de wereld waarin wij leven plus het besef, dat wij in onszelf verwerven. Wanneer wij een van de twee opzij zetten, komen wij tot niets.

In de derde plaats: Alle bewustwording is gebaseerd op het erkennen van een reeds bestaande waarheid. Wij kunnen aan het zijnde niets toevoegen, wij kunnen daaruit niets werkelijk wegnemen. Laat ons dit dan ook niet proberen te doen. Laat ons aanvaarden wat er is en trachten daarin het grote geheel, een grote lijn, te erkennen.

Punt vier: De waarde van esoterie is gelegen in het vermogen dat zij ons geeft te vereenvoudigen zonder daarbij onszelf en het zijnde uit het oog te verliezen.

Waarmee ik in enkele punten reeds veel heb opgesomd, wat volgens mij belangrijk is. Want ik ben op mijn manier zeer esoterisch. Maar dat is bij de meesten het geval. De mensen die esoterisch lijken te zijn, zijn gemeenlijk wat anders, waar zij liever niet voor uitkomen. Daarom moeten wij trachten steeds weer uit te gaan van de ervaring die wij hebben. Wat mijn ervaring is? In de eerste plaats wel een van de zeer kleine kleinhandel.

Ik ben tot de conclusie gekomen, dat God geen uitverkooprijzen kent en dat je geen eeuwige zaligheid kunt kopen door afgifte van een toch voor jou waardeloos wordende nalatenschap of iets dergelijks. Je kunt alleen maar iets meer vinden van het Licht, wanneer je bereid bent in jezelf een juistere harmonie te scheppen, waarbij het duister je niet overheerst

Dat is een situatie waarmee vele mensen vastlopen. Want in de doorsnee mens schuilt, indien ik het mij goed herinner, nogal wat mismoedigheid. In deze tijd van mis(s)verkiezingen meent u misschien, dat een 'miss' moedigheid toch van belang kan zijn. Maar mijn raad is uw mismoedigheden liever eens te ontleden. Want als mens zijn wij gemeenlijk mismoedig, omdat de wereld anders is, dan wij menen dat zij zou moeten zijn, of verwachten, dat zij zou kunnen worden

Wij kunnen de wereld niet veranderen. "Ik" is het enige wat wij zeker kunnen veranderen. Laat ons dan ijverig aan onszelf werken en de wereld voorlopig met rust laten. Mogelijk geeft de wereld op haar beurt ons dan genoeg rust om met ons werken aan onszelf ook iets te bereiken

Probeer niemand in te drijven in de schaapsstal. In de eerste plaats lopen er al schaapskoppen genoeg rond in de wereld en in de tweede plaats is de schaapskooi, waarover vaak zo mooi wordt gesproken, door de mensen in elkaar getimmerd

Want het rijk, waartoe wij behoren, dat rijk waar die vele woningen zijn, is het rijk waarin wij steeds werkelijk leven, onverschillig in welke sfeer of wereld wij toeven. Wij gaan niet naar een koninkrijk Gods toe, en alles, wat wij zouden moeten doen, is ons realiseren dat dit waarlijk het geval is.

Ik ben bang dat politiek en religieus enkele verwickelingen kan geven, maar ik blijf toch van mening, dat wij uit moeten gaan van de zekerheid, dat de kracht die wij in onszelf beleven en erkennen, belangrijker is dan al het andere. Er is geen wet belangrijker dan de wet die in ons leeft. Want de wet die in ons leeft, is de harmonie die wij kennen met een geheel, waarvoor wij verder nog weinig begrip hebben.

Wanneer wij onze eigen wet volgen, zullen wij steeds weer in ons een harmonie met het geheel kunnen vinden en daardoor op de duur ook weten, wie wij zijn en in welke wereld wij leven. Indien wij de wetten van anderen volgen, zullen wij, door het voortdurend zondigen tegen deze wetten, die wij toch niet kunnen inhouden, strijden tegen onszelf en zo bereiken dat wij onszelf verslaan.

In mijn tijd was ik nogal eens met mijn handel bij de vromere soort mensen. Vooral pastorieën waren voor mijn soort van kleinhandel altijd dankbare objecten. Ik heb daarbij geleerd dat eenieder op zijn eigen wijze God eert. Dat staat hen natuurlijk vrij. Het ergerlijke was wel dat je, om een goede boterham te krijgen, diende te bidden in elke kerk.

Zodat ik reeds zeer oecumeen was, zij het uit andere dan zuiver geestelijke overwegingen, voor dit begrip in de wereld ook maar begon op te komen. Mijn conclusie was: Het geeft niet in welke kerk ik bid, het geeft zelfs niet of ik wel bid of niet, zolang ik maar besef dat hetgeen ik doe voor mij aanvaardbaar is, ben ik dicht bij God dan degenen die op hun knieën in de kerk zitten te wachten tot de dienst eindelijk is afgelopen, zodat zij eindelijk een borrel kunnen gaan pakken.

Zoals het in mijn tijd was, zal het ergens altijd wel blijven ook, dacht ik zo. Want de wereld is vol van mensen die je vertellen wat God wil. Het vreemde daarbij is echter wel dat volgens hen God altijd iets wil, wat zij zelf op de een of andere wijze voor zich ook wel voordelig of leuk vinden. Ik weet niet, wat God wil, maar ik weet wel dat Hij in mij is en dat Hij in mij werkt. En laat ik dit besef nu esoterie noemen!

Voor mij is esoterie geen scherpstijperij, een schermutseling met de meest verschillende denkbeelden, maar eenvoudig een weten dat mijn God in mij is, dat hierdoor in mij ook een wet bestaat die ik volgen moet. Houd ik mij daaraan, dan ben ik voor mijn gevoel esoterisch bewust. Ik heb dit overigens eens tegen een esotericus gezegd. Die was daarvan onmiddellijk esoterisch bewusteloos... Ik kon het hem niet eens kwalijk nemen. Want deze man had God in een cocon van stellingen ingesponnen en beklagde zich er toen over, dat hij de Heer niet kon benaderen. Wat mij niet verwonderde, want hij stond daar zelf met zijn gehele omvang en al zijn gewichtigheid en denkbeelden tussen.

Ik heb heel wat mensen gekend die zichzelf erg belangrijk noemden. Ik dacht dat onze belangrijkheid door onszelf maar moeilijk bepaald zou kunnen worden. Op het ogenblik dat wij denken dat wij belangrijk zijn, hebben wij het bijna altijd zeker mis. Wanneer anderen denken dat wij belangrijk zijn, kunnen wij ten minste nog hopen, dat zij het eens niet mis zullen hebben. Onze fout is dat wij niet realistisch genoeg zijn in het leven. Wanneer ik bv. spreek over God en zijn engelen, dan kan ik evengoed sprookjes gaan vertellen. Want per slot van rekening beleven de meeste mensen van een engel even weinig als van Roodkapje of Klein Duimpje. En wat de God betreft, waarover wij denken zoveel te weten, die is even echt en even ver weg als Ali Baba. Maar wat ik ben in mijn leven, is toch de werkelijkheid waarin voor mij God werkelijk bestaat en werkzaam is

Wanneer ik mensen hoor zeggen dat wij door vrome overwegingen tot God moeten opstijgen, zo denk ik: die hebben de leeftijd ervoor, vandaar natuurlijk die opstijgingen. Zij vertellen dan dat wij daarna terug moeten keren in onszelf, beladen met geestelijke waarden. Maar als je ziet wat er dan als geestelijk buit naar buiten komt, vraag je je toch wel eens af, of dit nu werkelijk een juiste wijze van werken is.

Ik zou zeggen dat al dergelijke dingen niet zo nodig zijn. Ik ben, God is in mij, ik doe, wat ik zelf en de God in mij goed achten. Ik zie in mijn wereld wat het uithaalt en weet daardoor weer wat er in mij aan het werk is. Daardoor besef ik dan mogelijk wel weer wat God met mij wil en soms besef ik zelfs enigszins waarom. Volgens mij heb ik daarmee dan een bewustzijn bereikt, wat verder gaat dan dat van de meeste mensen en heel wat geesten die het allemaal zo goed weten, maar die kennelijk de proeve buiten zich van deze z.g. innerlijke waarheid nooit zien.

Hopelijk verveel ik u niet. Maar ik moest u iets te denken meegeven. Ofschoon ik mij soms wel eens heb afgevraagd, hoeveel mensen er nu eigenlijk zelf denken. Bij nader onderzoek valt het aantal geloof ik wel mee, maar wanneer je dan weer kijkt, waarover zij denken, valt het toch weer tegen. Bovendien wil ik graag mijn mening kwijt in de hoop, dat u daarin iets vindt, wat het overdenken toch wel waard kan zijn.

Wanneer iemand mij vertelt, dat de waarheid over God alleen in een bepaald boek te vinden is en niet in een tweepersoonsbed, denk ik zo, dat men het mis heeft. Want de mens kan een bed hebben getimmerd. Maar datgene waarvoor hij het bestemt, lijkt mij toch uit God te zijn, want anders was het er niet. En dus moet Hij daar ook te vinden zijn.

Er zijn natuurlijk mensen die beweren dat je God alleen werkelijk zult leren kennen, wanneer je je terugtrekt in de stilte, waar men zich dan onder vrome gezangen en veel gebeden voortdurend op de totaliteit te richten heeft. Mijn reactie daarop is: wanneer je er de tijd, het geduld en het geld voor hebt, zal het je niet schaden. Maar waarom zou God dat andere dan allemaal gemaakt hebben? Wanneer je nieuwe haring eet, is die volgens mij ook uit en van God, al staat er nergens een tentje met in grote letters "de haringgod" erop, of zoiets. Maar Hij heeft de haring gemaakt en voor ons de mogelijkheid geschapen daarvan te genieten.

Zolang ik dit dan maar besef, kom ik wel verder. Soms vraag ook ik mij wel af waarom Hij zoveel rare dingen heeft gemaakt, maar dan troost ik mij met de gedachte, dat Hij vast gevoel voor humor heeft. Iemand heeft mij een dergelijke uitlating eens kwalijk genomen, ik meen zelfs dat dat in deze zaal was. Ik zei toen namelijk: Onze God heeft gevoel voor humor, want anders had Hij de mens niet geschapen. Toch bedoelde ik dit bepaald niet hatelijk. Want ik ben blij dat God kan glimlachen. Dat Hij dit doet, zien wij steeds weer in elke bestaanswereld, in elke sfeer. In het geheel van de schepping tref je steeds weer dingen, waarover je even kunt lachen en dan voel je je weer blij. Ik voor mij heb het gevoel: Wanneer onze God ons dit al kan tonen en geven, is Hij vast iemand, waar ik het mee zal kunnen vinden. Dat besef brengt mij naar ik meen dichterbij God en bij de waarheid, dan vele andere zaken.

Ik ben eens één keer nijdig geweest. Toen heb ik gezegd tot iemand die over God sprak: Jij kunt er nu nog uren over blijven kletsen, maar verder komen wij toch niet. Wel hoop ik Hem eens te ontmoeten, want je hebt nu zoveel over Hem gekletst, dat ik wel eens wil weten wat daar nu waar van is. De man werd ook nijdig en sprak: Ketter, de waarheid is ons geopenbaard. Waarop ik repliceerde: Dat argument is er geen en heeft een baard. Ik wil geen lessen aannemen zonder bewijs, omdat iemand vertelt dat dit de waarheid is. Ik wil werken, ik wil beleven, ook God.

Voor ik in de kleinhandel was, ben ik ook nog een keer priester geweest, en het leven voor mijn priesterschap was ik herbergier. Mogelijk denkt u dat ik van kwaad tot erger kwam, maar er zit toch een samenhang in; deze is voor mij het bewijs, dat God gevoel voor humor heeft, maar ook dat Hij in alle dingen toch steeds weer tegenwoordig is. Als herbergier leverde ik de mensen datgene wat zij nodig hadden om de interne mens te versterken tegen rijke beloning. Als priester deed ik hetzelfde, alleen gebruikte ik minder kostbare grondstoffen. In de kleinhandel moest ik leren weinig te geven, waarbij ik veel hoopte te ontvangen en moest leren, dat dat altijd weer tegenvalt. Zo ziet u, dat er een stijgende bewustwording spreekt uit de schijnbaar dalende lijn van belangrijkheid in mijn opeenvolgende levens.

U zult waarschijnlijk ook wel eens voor dergelijke verrassingen te staan. Ik sprak op een andere seance een dame die beweerde dat zij een incarnatie van Cleopatra was. Die was kennelijk ook een stukje afgezakt en dat kwam nog in haar figuur tot uiting ook. Ik meende dat dit niet zo erg belangrijk was. Zij werd toen toch nijdig en dus heb ik eraan toegevoegd, dat het niet belangrijk was, dat zij eens Cleopatra geweest zou zijn, maar wel dat zij vandaag, op welk gebied dan ook, iets meer zou zijn dan zij toen geweest was.

Dat is volgens mij het hele eieren eten, ook bij esoterie: Elke dag iets meer bewustzijn, elke dag iets meer zijn, ook voor de wereld, dan je de dag daarvoor was

Het lijkt mij een heel eenvoudige zaak en vraag mij alleen maar af, waarom wij het ons dan steeds weer zo moeilijk maken. Ik overigens ook. Wanneer u wist wat ik in mijn laatste leven over de goede God heb gezegd, omdat hij mij een s-bocht-ruggegraat had gegeven, verwondert het mij nog steeds dat Hij niet nijdig op mij was. Maar toen ik na mijn dood weer eens bezig was, hoorde ik een stem die sprak: Je hebt alleen verkeerd gekozen, hopelijk heb je er iets van geleerd. En ik weet het natuurlijk niet zeker, maar ik had toen zo'n gevoel dat Hij dat zei.

Op de duur heb ik veel van dit alles vergeten. In mijn leven ben ik bitter geweest en ik moet zeggen dat ik na mijn dood niet opeens veranderde. Zelfs nu ontdek ik soms enkele elementen daarvan in mijzelf. Toch ben ik niet meer hard tegen de wereld. Ik ben nu eerder soms nog bitter

over dingen die ik niet kan aanvaarden, ofschoon ik erken dat zij in mijzelf en in de werelden waar zijn. Maar ook daar kom ik steeds meer overheen. Ik kan steeds meer in blijdschap aanvaarden. En dat is naar ik meen ook nog een soort van esoterische bewustwording.

Kortom - en daarna scheid ik er mee uit, want ik heb dan weer lang genoeg gekletst - een esotericus is voor mij iemand die geleerd heeft te glimlachen over zijn eigen fouten en de fouten van de wereld, omdat hij het goede beseft dat achter deze zaken toch altijd weer verborgen ligt.

ENKELE DEFINITIES

Nu nog enkele definities. Mijn definities bevatten, zoals u kunt weten, niet een omschrijving van een geheel gebied, maar een aanduiding van een zodanig klein deel van het geheel, dat daardoor toch een erkenning van het geheel mogelijk wordt voor degenen die begrijpen wat ik gezegd heb. Hebt u iets, wat een dergelijke omschrijving volgens u van node heeft?

Vakantie: de tijd, waarin een mens zich inspant om zo de illusie van ontspanning bij zichzelf te handhaven en zo een voldoende ontspanning te kunnen bereiken, na de vakantie, in zijn werkzaamheden die hij dan inspanning noemt.

Engel: een beeld van schoonheid, dat wij in ons zelf dragen en toekennen aan geesten en mensen, ofschoon wij ons in beide gevallen plegen te vergissen.

Hekkensluiter: degene die in een rij geboorten zo achteraan komt, dat moeder hoopt, dat hij het hek dicht heeft gedaan, omdat anders volgens haar het hek van de dam zou zijn. Kortom: de laatste die de hoop wekt, dat de poort der geboorten voor goed gesloten wordt.

Cynisme: het vermogen de waarheid op zodanige wijze te zeggen, dat een ander dit als bitter en kwetsend ervaart.

Komkommer: een plantaardige gelijkenis van een gaullistische neus, die wel pit in zich heeft, in smaak steeds weer terug keert, maar toch altijd halfzacht blijft. Kortom: een vrucht die je vaak aan een mens doet denken.

Leedvermaak: de vreugde die wij koesteren, wanneer wij zien dat anderen nog stommer of ongelukkiger zijn, dan wij zelf meenden te zijn. Anders gezegd: de vreugde die de mens koestert, wanneer een ander een ongelukje heeft, zodat hij voor zich kan zeggen: Ik ben er toch maar weer goed vanaf gekomen.

Afgunst: over het algemeen een onbegrip voor eigen verdiensten, zodat men een ander benijdt wat hij heeft, zonder te begrijpen dat men zelf genoeg is, maar niet voldoende doet om hetzelfde te bereiken.

En daarmee moet ik gaan sluiten. Ik hoop alleen maar dat nu niemand mij van cynisme beschuldigt. Want de waarheid is volgens mij dit: Wanneer wij in harmonie zijn met het geheel, dat rond ons bestaat, zullen wij daaruit de kracht putten om de overbodigheden, die men noodzaken noemt, terzijde te stellen, en uit het gemis daarvan voor onszelf de ware rijkdom van het leven te puren.

Goedenavond. d.d. 13 juli 1973

(verkort)

Ons eerstvolgende nummer verschijnt rond 24 augustus.